

A feladatokat írta:
Dr. Mari László, Budapest



Kódszám:
.....

Lektorálta:
Dr. Fülepi Teofil PhD, Miskolc

2020. október 10.

Curie Környezetvédelmi Emlékverseny 2019/2020.

Országos döntő

9-10. évfolyam

Miután megoldottátok a feladatalapot, a helyes válaszok betűjelét másoljátok át tollal a tesztcsíkra nyomtatott nagybetűvel, és azt kell majd leadnotok a zsűrinek.

A tesztcsíkon nem szabad javítani!

A meg nem oldott feladatok, a helytelen válaszok és az átjavított megoldások 0 pontot érnek.
A feladatok megoldására 90 perc áll rendelkezésre.
A feladatok megoldásához jó munkát kívánunk!

I. Hungarikumok (Igaz - Hamis)

11 pont

Döntse el a mondatokról, hogy igaz (I) vagy hamis (H) információkat, állításokat tartalmaznak!

- _____ 1. Az egri bikavér az egyedüli vörösbor hungarikum, amely legalább kétféle Eger környékén termesztett szőlőből készült bor házasításával készül.
- _____ 2. A szikes talajon terem a legjobb minőségű kamilla Magyarországon.
- _____ 3. A kürtőskalács a nevét a vadászskürtről kapta, mivel vadászok vitték magukkal hosszú esti vadlesre.
- _____ 4. A kolera baktériumok nem tudnak elszaporodni lúgos szikvízben, ez is hozzájárult a kolerajárvány idején a-szikvíz elterjedéséhez.
- _____ 5. Liszt Ferenc magyar zongorának hívta a cimbalmot, a pedálos változat magyar találmány. Dzsesszt és klasszikus zenét is lehet játszani rajta.
- _____ 6. Kilenc magyar kutyafajta hungarikum.
- _____ 7. A sólyom gazdájának a sólymot meg kell tanítania vadászni.
- _____ 8. A pálos rendnek Lengyelországban van a központja.
- _____ 9. Zsolnay Vilmos eredetileg fazekasmester volt, és ő jött rá a mai napig titokban tartott eozin technikára.
- _____ 10. A kamilla kiváló immunerősítő szer, de szervek (pl. szem) tisztítására is használható.
- _____ 11. Ágyas pálinkának hívják a szilvából készült pálinkát.

II. Tanösvényen járva

5 pont

Tanösvényekről olvashat rövid leírást. Válassza ki, hogy melyik tanösvényre vonatkozik!

12. Megismerhetjük a hazánkat felépítő kőzeteket, közel 42 darabot állítottak ki, 440 millió év emlékéét őrizve.
 - A) Kőpark tanösvény
 - B) Földtani tanösvény
 - C) Kövek útja tanösvény
 - D) Strázsa-hegyi tanösvény
13. Lőszfalba vájt parti fecske-telep, a „Gyilkos-tó” élővilágának megismerésére kínál lehetőséget ez a tanösvény.
 - A) Fóti Somlyó tanösvény
 - B) Strázsa-hegyi tanösvény
 - C) Jági tanösvény
 - D) Selyem-réti tanösvény
14. Ezen a tanösvényen tudhatjuk meg, honnan kapták a nevüket a „lábasfák”, miért fontosak az élőlények számára az elpusztult fatörzsek.
 - A) Jági tanösvény
 - B) Nagy-Szénás tanösvény
 - C) Selyem-réti tanösvény
 - D) Nőzirom tanösvény
15. Drégelypalánktól 4 km-es sétával juthatunk el a történelmi nevezetességű Drégely várához.
 - A) Haraszt-hegyi tanösvény
 - B) Apródok útja tanösvény
 - C) Fóti Somlyó tanösvény
 - D) Strázsa-hegyi tanösvény
16. A tanösvény az Alföldön hajdan kiterjedt lápterületek maradványait mutatja be szakvezetéssel.
 - A) Páskom legelő tanösvény
 - B) Selyem-réti tanösvény
 - C) Nőzirom tanösvény
 - D) Tanösvény a Turjában

III. Egészségükre!

7 pont

Négyféle asszociáció. Válasszák ki a helyes válasz betűjelét!

- A) Unicum
- B) Törley pezsgő
- C) Mindkettő
- D) Egyik sem

_____ 17. A seprő eltávolítása jégdugóba fagyasztva történik.

- _____ 18. Etyeki szőlők adták az alapot.
- _____ 19. Reklámlakátján egy vízből felbukkanó férfi örül hírhozó palackjának.
- _____ 20. Államosításkor a cég tulajdonosa hamis receptet adott át az államnak.
- _____ 21. Hat hónapig tölgyfahordóban érlelik.
- _____ 22. A titkos receptje az esztergomi Prímási Levéltárban van elhelyezve.
- _____ 23. Az alapító első pincészetét külföldön hozta létre.

IV. Duna-Ipoly Nemzeti Park

20 pont

Olvassa el a szöveget és válassza ki a helyes válaszokat! (Egyszerű választás)

(24.) alapították hazánk (25.) ... nemzeti parkját. A nemzeti park magterületét a három hegységen kívül a (26.) ... alkotja. A nemzeti park igazgatóságához tartozik Magyarország (27.) leghosszabb barlangja, a (28.) Különleges képződménye a (29.) ... kőzetből kipreparálódott (30.) A Börzsöny (31.) ... találkozhatunk a havasi cincérrel. A Börzsöny fő felépítő kőzetanyaga (32.) ... évvel ezelőtt alakult ki, még látható az ősvulkán egyik (33.) A Holdvilág-árok a (34.) ...-hegységben, (35.) ... kőzetben kialakult folyóvölgy, amely a turisták kedvenc kirándulóhelye. Az Ipoly-völgyi növénytakaságok közül a(z) (36.) ... a legbecsesebbek. A nedves talajú, helyenként vízzel fedett lápok aljnövényzetében megmaradt a (37.) ... eredeti, vadon élő alakja is, amely különleges növényzeti értékek. A (38.) ... hegység kiemelkedően gazdag barlangokban. E barlangok különleges régészeti leleteket is rejthetnek, pl. (39.) A fokozottan védett pilisi len csak a (40.) ... dolomitszikláin él Földünkön. A Pilis legértékesebb növényei közé tartozik a(z) (41.) ... a magyarföldi husáng mellett. A két növény bennszülött, (42.) ... él. (43.) ... épült fel az ország első turistaháza 1898-ban.

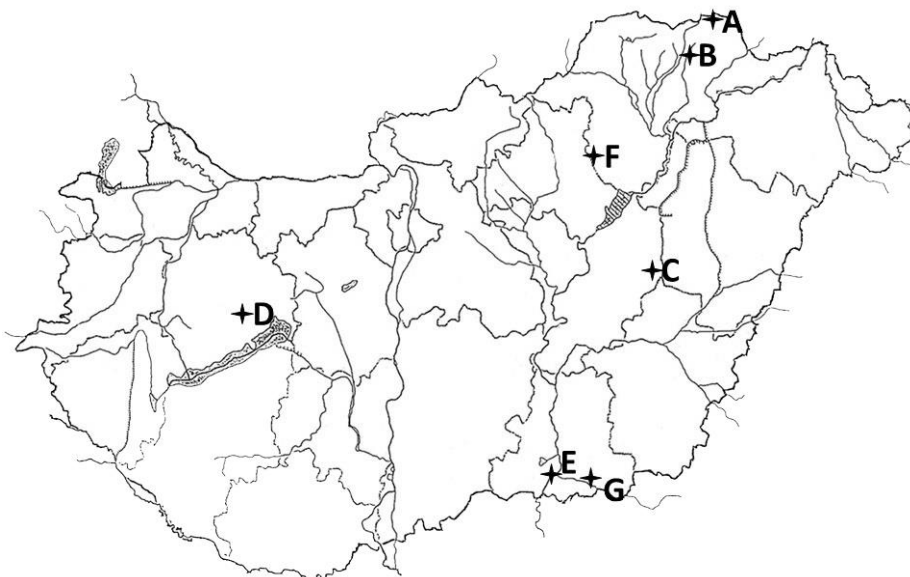
- | | | |
|-------------------------|----------------------|-------------------------------|
| 24. A) 1985-ben | B) 1997-ben | C) 2001-ben |
| 25. A) 9. | B) 2. | C) 5. |
| 26. A) Hajógyári-sziget | B) Csepel-sziget | C) Szentendrei-sziget |
| 27. A) második | B) első | C) negyedik |
| 28. A) Anna-barlang | B) Béke-barlang | C) Pál-völgyi-barlangrendszer |
| 29. A) homokkő | B) bazalt | C) dolomit |
| 30. A) Teve-szikla | B) Babás-szerkövek | C) Barát és Apáca-szikla |
| 31. A) idős bükköseiben | B) idős fenyveseiben | C) idős tölgyeseiben |
| 32. A) 3-4 millió | B) 9-10 millió | C) 15-18 millió |

- | | | | |
|-----|---|--------------------|--------------------|
| 33. | A) krátere | B) lávafolyása | C) kalderája |
| 34. | A) Budai | B) Pilis | C) Visegrádi |
| 35. | A) bazaltban | B) andezitben | C) gránitban |
| 36. | A) mocsári fenyvesek | B) égeres láperdők | C) bükkösök |
| 37. | A) fekete ribizli | B) málna | C) szamóca |
| 38. | A) Pilis | B) Börzsöny | C) Visegrádi- |
| 39. | A) neandervölgyi ember csontvázát
B) bronzkori ékszereket
C) kőkorszaki vadászeszközöket, rénszarvascsontot | | |
| 40. | A) Szénások | B) Kevély | C) Fekete-hegy |
| 41. | A) apácavirág | B) nagy ezerjófű | C) magyar gurgolya |
| 42. | A) kizárólag a Kárpát-medencében
B) Eurázsia változatos élőhelyein
C) csak szikes területeken | | |
| 43. | A) Királyréten | B) Dobogókőn | C) Pilis-tetőn |

V. Térképes feladat – utazás a hungarikumok nyomában

6 pont

Ismerje fel, melyik hungarikumot rejti a leírás és párosítsa a térképen hozzá tartozó ponttal! A térképen több helyszín van feltüntetve, mint ahányat ki kell választani!



- _____ 44. Nyelvezetében nagymértékben hozzájárult a magyar kultúra és nyelv formálásához, és tárgyként értékes kiadványa a magyar nemzet történelmének.
- _____ 45. Előállításuk kétéves termesztési móddal történik, így lesz kiváló minőségű.

- _____ 46. Az 1777 óta kaolinból gyártott, finoman megformált, díszített termékei a hétköznapiakban is használhatók, de ajándéknak sem utolsók.
- _____ 47. 1826-os alapítása óta hagyományaihoz hűen kézi munkával készül minden darab.
- _____ 48. Az 1800-as évek óta ötféle dolog kell bele: víz, hal, hagyma, só, paprika. Régen a csónakokban, uszadékfák felhasználásával főzték.
- _____ 49. A kőfaragó mesterségnek állítanak emléket a barlanglakások, borospincék és a bizarr formájú sziklák.

VI. Soroló

1 pont

- _____ 50. Egy-egy hungarikumhoz tartozó felsorolást olvashat a feladatban. Válassza ki, hogy melyik két felsorolás nem tartalmaz hibát!

- A) 1., 2. helyes
- B) 1., 3. helyes
- C) 2, 4. helyes
- D) 3., 4. helyes
- E) 1., 4. helyes

- 1. kunhalmok, sziki őszirózsa, orvosi székfű, rackajuh
- 2. villanymotor, szikvíz, dinamóelv, villámhárító
- 3. Erős Pista, bajai halászlé, karcagi birkapörkölt, csabai vastag kolbász
- 4. mudi, kuvasz, magyar agár, tacsókó